

Sygnatura akt VIII C 463/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2023 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant: st. sekr. sąd. Izabela Bors

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2023 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w G.

przeciwko G. P.

o zapłatę

- zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.728,96 zł (dwa tysiące siedemset dwadzieścia osiem złotych dziewięćdziesiąt sześć groszy) z umownymi odsetkami w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 2.471 zł (dwa tysiące czterysta siedemdziesiąt jeden złotych) od dnia 28 kwietnia 2022 roku do dnia zapłaty oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 257,96 zł (dwieście pięćdziesiąt siedem złotych dziewięćdziesiąt sześć groszy) od dnia 28 kwietnia 2022 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałej części;
- zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 251,68 zł (dwieście pięćdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 463/21

UZASADNIENIE

W dniu 28 kwietnia 2021 roku powód - E. C. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wytoczył przeciwko pozwanej G. P. powództwo o zapłatę kwoty 7.399,56 zł wraz umownymi odsetkami w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 6.464,89 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 934,67 zł do dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozewm wierzytelność wynika z braku zapłaty przez pozwaną kwoty z tytułu zawartej z pierwotnym wierzycielem umowy pożyczki nr (...). Na mocy przedmiotowej umowy pozwana otrzymała kwotę 7.400 zł zobowiązując się do jej zwrotu w ratach wraz z należnościami ubocznymi w łącznej wysokości 8.610,45 zł. Pozwana nie spłaciła swojego zobowiązania, na skutek czego umowa pożyczki została wypowiedziana i z dniem

9 maja 2020 roku wynikające z niej zadłużenie stało się wymagalne. Powód wyjaśnił ponadto, że naliczone pozaodsetkowe koszty pożyczki mieszczą się w granicach wyznaczonych przepisami prawa oraz, że nabył wierzytelność wobec pozwanej wynikającą z przedmiotowej umowy na podstawie umowy cesji. Wskazał, że na dochodzone roszczenie składają się następujące kwoty: 6.464,89 zł z tytułu udzielonej pożyczki, 244,67 zł z tytułu naliczonych odsetek umownych za faktyczny okres kredytowania wynikających z harmonogramu umowy, 15,10 zł tytułem odsetek karnych za opóźnienie w spłacie kwoty kapitałowej zaległych rat za okres od dnia ich wymagalności do dnia wypowiedzenia umowy, 674,90 zł tytułem odsetek karnych naliczonych za okres od dnia 10 maja 2020 roku do dnia sporządzenia pozwu.

(pozew 5-13)

W odpowiedzi na pozew pozwana, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. Pełnomocnik podniósł zarzut nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości, akcentując, że powód nie przedstawił dowodów, z których wynikałoby w jakiej wysokości dokonano spłat rat pożyczki. Wskazał, że naliczony w umowie koszt pożyczki znacznie przekracza wartość kapitału, a postanowienia umowne dotyczące kosztów są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

(odpowiedź na pozew k. 92-93v.)

W toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie.

(pismo procesowe k. 100-103)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 lipca 2019 roku pozwana G. P. zawarła z (...)

Sp. z o.o. z siedzibą w G. umowę pożyczki nr (...), na mocy której pierwotny wierzyciel udzielił pozwanej pożyczki w wysokości 3.700 zł (kwota pożyczki netto). Pozwana zobowiązała się spłacić otrzymaną kwotę wraz z prowizją – 3.700 zł (prowizja wraz z kwotą pożyczki netto składała się na kwotę pożyczki brutto) oraz odsetkami umownymi – 1.210,45 zł (10% w skali roku), w 36 miesięcznych ratach po 239 zł pierwsze 35 rat i 245,45 zł ostatnia rata, wymagalnych do 15-go dnia każdego miesiąca. Termin spłaty pożyczki strony umowy oznaczyły na dzień 15 lipca 2022 roku. Niespłaceniu raty pożyczki w terminie skutkowało powstaniem zadłużenia przeterminowanego, od którego pożyczkodawca był uprawniony naliczać odsetki karne w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. Pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku zalegania przez pożyczkobiorcę ze spłatą co najmniej 1 raty pożyczki po bezskutecznym podjęciu co najmniej 1 czynności windykacyjnej.

W § 12 umowy wskazano, że pożyczkodawca będzie uprawniony i dokona cesji wszystkich wierzytelności pieniężnych wynikających z umowy w terminie do ostatniego dnia miesiąca, w którym nastąpiło uruchomienie pożyczki oraz, że nabywcą wierzytelności będzie E. C.. Ponadto wskazano, że wszystkie świadczenia pieniężne wynikające z umowy i z nią związane regulowane będą przez pożyczkobiorcę bezpośrednio na odpowiedni rachunek cesjonariusza.

Umowa pożyczki wraz z załącznikami w postaci dyspozycji uruchomienia pożyczki oraz zgody na potrącenie z wynagrodzenia zostały podpisane przez G. P..

W dniu 11 lipca 2019 roku pierwotny wierzyciel przelał na rachunek pozwanej wskazany w dyspozycji uruchomienia pożyczki kwotę 3.700 zł.

(umowa pożyczki z załącznikami k. 30-31v., potwierdzenie przelewu k. 32, okoliczności bezsporne)

W dniu 26 listopada 2014 roku powód (...) w G. zawarł z (...) Sp. z o.o. w G. umowę sprzedaży wierzytelności przyszłych w ramach procesu sekurytyzacji, na mocy której cedent oświadczył, że sprzedaje powodowi wszystkie

przyszłe wierzytelności powstałe w okresie jej obowiązywania. Nabycie wierzytelności miało następować w dniu roboczym, w którym cesjonariusz otrzyma listę wierzytelności. Umowa cesji została zawarta na czas nieoznaczony.

W liście wierzytelności nr 326 z dnia 15 lipca 2019 roku wskazano, że wysokość zobowiązania pozwanej (całkowita kwota pożyczki) wynosi łącznie 7.400 zł (tj. równowartość kwoty pożyczki netto oraz prowizji).

(umowa cesji k. 36-44, wyciąg z listy wierzytelności z dnia 15 lipca 2019 roku k. 45-45v.)

Na poczet spłaty zobowiązania pozwana uiściła kwotę 1.229 zł, przy czym ostatnia wpłata w wysokości 250 zł została dokonana w dniu 24 kwietnia 2020 roku.

W dniu 18 lutego 2020 roku powód wystawił wezwanie do zapłaty, w którym określił zadłużenie pozwanej na kwotę 707,26 zł. G. P. nie spłaciła powstałego zadłużenia, w konsekwencji pismem z dnia 16 kwietnia 2020 roku, doręczonym w trybie awizo, powód wypowiedział stosunek umowny ze skutkiem natychmiastowym oraz wezwał do spłaty zadłużenia w łącznej kwocie 6.956,82 zł w terminie 3 dni. Na datę wypowiedzenia zaległość pozwanej wynosiła 1.191,18 zł. Pod oświadczeniem o wypowiedzeniu podpis złożył prezes zarządu powodowej spółki.

(wypowiedzenie umowy k. 33, potwierdzenie odbioru k. 34-34v., wezwanie do zapłaty k. 35-35v., zestawienie wpłat k. 48)

Do dnia wyrokowania pozwana nie spłaciła zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem.

(okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, które nie budziły wątpliwości, co do prawidłowości i rzetelności ich sporządzenia.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie w części.

W przedmiotowej sprawie niesporne były twierdzenia faktyczne powoda o tym, że pozwaną łączyła z pierwotnym wierzycielem umowa pożyczki z dnia 10 lipca 2019 roku, na mocy której pozwana otrzymała pożyczkę w kwocie 3.700 zł, i którą wraz

z odsetkami umownymi i prowizją zobowiązała się spłacić w 36 miesięcznych ratach. Powód, na potwierdzenie przedmiotowego stosunku zobowiązaniowego, przedłożył umowę pożyczki wraz z załącznikami, pod którymi to dokumentami widnieje podpis/parafa pozwanej. Do akt sprawy zostało załączone również potwierdzenie przelania na rachunek bankowy, wskazany w dyspozycji uruchomienia pożyczki, kwoty 3.700 zł. W konsekwencji Sąd uznał, że powód wykazał swoje roszczenie

co do zasady. W oparciu o twierdzenia powoda Sąd przyjął ponadto, że na poczet zadłużenia pozwana dokonała spłaty wyłącznie kwoty 1.229 zł, w następstwie czego umowa została wypowiedziana, a całość zadłużenia postawiona w stan wymagalności. Podkreślić w tym miejscu należy, że to na pozwanej ciążyła powinność ewentualnego wykazania, że spłaciła zadłużenie w całości, bądź też w zakresie większym, aniżeli oznaczonym przez powoda, jeśli z faktu tego chciała wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.). Obowiązki temu G. P. nawet nie starała się sprostać. W świetle postanowień umowy nie budzi także wątpliwości, że powód był uprawniony do wypowiedzenia stosunku umownego. W dacie składania oświadczenia w tym przedmiocie pozwana pozostawała bowiem w zwole z zapłatą kwoty 1.191,18 zł, przewyższającą kilkukrotnie wartość jednej raty (ta wynosiła 239 zł). Warunek z § 8 umowy pożyczki należało zatem uznać za spełniony. Powód wykazał również fakt złożenia dłużnikowi pisma wypowiedzającego umowę, zaś samo oświadczenie o wypowiedzeniu zostało podpisane przez prezesa powodowej spółki. Poza sporem pozostawało ponadto, że pierwotny wierzyciel jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej m.in. w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, a strona pozwana, jako

osoba fizyczna jest konsumentem. Dlatego też należało ustalić, czy postanowienia umowy z dnia 10 lipca 2019 roku były dla jej stron wiążące. Sąd bowiem może, a nawet powinien dokonywać oceny postanowień zawartych umów, a także postanowień samych wzorców umów, co do ich zgodności z prawem. Ocena ta może zostać dokonana również in concreto w toczącym się między przedsiębiorcą, a konsumentem sporze, którego przedmiotem są skutki prawne określone postanowieniami umowy. Umowy konsumenckie podlegają bowiem ocenie w świetle klauzuli generalnej z art. 385¹ § 1 k.c. z wyłączeniem jedynie jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co musi zostać wykazane przez proferenta (por. m.in. wyrok SA w Warszawie z dnia 15 czerwca 2007 roku, VI Ca 228/07, LEX).

Przypomnienia wymaga, że na kwotę do spłaty poza kapitałem pożyczki i odsetkami umownymi, składało się również wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 3.700 zł, odpowiadającej kwocie wypłaconej pozwanej. W ocenie Sądu postanowienia przedmiotowej umowy, w której zastrzeżono prowizję uznać należy za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego w rozumieniu art. 58 § 2 k.c., art. 353¹ k.c. i art. 5 k.c., a także za stanowiące niedozwolone klauzule umowne w myśl

art. 385¹ § 1 k.c. W myśl bowiem tego ostatniego przepisu, postanowienia umowy zawartej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Wskazania wymaga, że w sprawie w ogóle nie wyjaśniono kryteriów, jakimi kierował się pożyczkodawca ustalając wysokość omawianej prowizji. O ile za niesporne uznać należy, że pożyczkodawca ma prawo pobierać wynagrodzenie z tytułu udzielenia pożyczki, to jednocześnie oczywistym pozostaje, że wynagrodzenie to nie może być kształtowane w sposób dowolny. Konstatacji tej nie zmienia okoliczność, iż przepisy ustawy o kredycie konsumenckim (art. 36a) ograniczają wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu poprzez wprowadzenie matematycznego wzoru służącego do obliczenia tychże. Wzór ten ustala bowiem maksymalną, a nie powszechnie obowiązującą wysokość kosztów dodatkowych. Zamieszczony w ustawie wzór nie może stanowić sposobu obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych przez dodawanie do kwot spłaty bliżej nieuzasadnionych i z niczego nie wynikających dodatkowych obciążeń. Pożyczkodawca udzielając pożyczki w wysokości 3.700 zł i pobierając od tej kwoty odsetki umowne nie może doliczać do kwoty spłat dalszych 3.700 zł tylko dlatego,

że z wzoru zawartego w art. 36a cyt. wyżej ustawy taka kwota odnośnie tej pożyczki może być wyliczona. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 października 2020 roku (V CNP 7/20, L.), rozpatrując stan faktyczny, w którym pozaodsetkowe koszty kredytu były równe kwocie kapitału pożyczki, który to stan jest tożsamy z sytuacją występującą na gruncie omawianej sprawy, „ustalenie opłaty przygotowawczej, opłaty za pakiet oraz prowizji w wysokości 100 % faktycznie otrzymanej kwoty pożyczki nie pozwalało na stwierdzenie, że świadczeniu konsumenta odpowiadało wzajemne świadczenie podmiotu udzielającego pożyczki”. Powtórzenia wymaga, że w sprawie całkowicie nieweryfikowalne jest, czy koszty tego rodzaju, co omawiane, są faktycznie ponoszone, w szczególności w związku z nakładem pracy, wygenerowanymi wydatkami, czy też współistniejącym ryzykiem. Kwestie te powód zdaje się całkowicie pomijać, przyjmując odgórnie, że koszty około kredytowe w wysokości odpowiadającej wartościom maksymalnym przewidzianych ustawą należą mu się tylko i wyłącznie z uwagi na brzmienie komentowanego przepisu ustawy. Taki tok rozumowania, a więc de facto wyłączający jakąkolwiek kontrolę ze strony Sądu pod kątem rażącego naruszenia interesów konsumenta (nadmierność ustalonych kosztów wobec faktycznie poniesionych wydatków) nie może zasługiwać na aprobatę. Nie budzi przy tym wątpliwości, że wprowadzenie do ustawy o kredycie konsumenckim konstrukcji pozaodsetkowych kosztów kredytu nie wyłącza możliwości badania, czy zapisy umowne przewidujące tego rodzaju koszty nie stanowią niedozwolonych klauzul umownych. Wprawdzie sporna prowizja została ustalona w umowie zawartej przez strony, to jednak pamiętać należy, że swoboda umów nie pozostaje całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. I tak, w myśl

art. 353¹ k.c. treść lub cel stosunku prawnego ułożonego przez strony nie może sprzeciwiać się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Tymczasem zapisy umowy odnoszące się do przedmiotowej prowizji są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i kształtują obowiązki drugiej strony umowy (pożyczkobiorcy

– pozwanej) w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, albowiem określona przez pożyczkodawcę prowizja nie ma jakiegokolwiek uzasadnienia. W tym miejscu wypada przypomnieć, że w judykaturze uznaje się, że pod pojęciem działania wbrew dobrym obyczajom – przy kształtowaniu treści stosunku zobowiązaniowego – kryje się wprowadzanie do umowy klauzul, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku, natomiast przez rażące naruszenie interesów konsumenta rozumie się nieusprawiedliwioną dysproporcję – na niekorzyść konsumenta – praw i obowiązków stron, wynikających z umowy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04, Biul. SN 2005/11/13 oraz z dnia 3 lutego 2006 roku, I CK 297/05, Biul. SN 2006/5-6/12). Dokonując oceny rzetelności określonego postanowienia umowy konsumenckiej należy zawsze rozważyć indywidualnie rozkład obciążeń, kosztów i ryzyka, jaki wiąże się z przyjętymi rozwiązaniami oraz zbadać jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w sytuacji, w której postanowienie to nie zostałoby zastrzeżone, pamiętając jednocześnie podczas dokonywania kontroli o tym, że każdorazowo istotny jest charakter stosunku prawnego regulowanego umową, który w konkretnej sytuacji może usprawiedliwiać zastosowaną konstrukcję i odejście do typowych reguł wyznaczonych przepisami dyspozytywnymi. Wskazać wreszcie należy, że nie jest rolą Sądu ustalanie, w jakiej wysokości pożyczkodawca był uprawniony naliczyć prowizję od udzielonej pozwanej pożyczki. To powód winien wykazać kryteria, jakimi kierował się ustalając omawianą opłatę i właściwie uzasadnić konieczność naliczenia wynagrodzenia

w tej właśnie wysokości, której to powinności powód nie sprostął. W świetle powyższych rozważań Sąd uznał, że postanowienia umowy odnoszące się do prowizji nie wiążą pozwanej.

W ocenie Sądu na oddalenie zasługiwało również roszczenie w zakresie kwoty 244,67 zł dochodzonej tytułem odsetek umownych za czas trwania umowy. Przypomnienia wymaga, że wedle twierdzeń pozwu odsetki te zostały naliczone za faktyczny okres kredytowania i wynikają z harmonogramu umowy pożyczki. Rzecz jednak w tym, że dokument ten nie został załączony w poczet materiału dowodowego, w konsekwencji roszczenie to nie poddaje się merytorycznej weryfikacji. Nie budzi przy tym wątpliwości, że wobec stanowiska pozwanej kwestionującej żądanie powoda co do wysokości, to powinnością powoda było udowodnienie, że jej zadłużenie z tytułu odsetek umownych wyniosło 244,67 zł jeśli z faktu tego chciał wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.). Powinności tej powód nie sprostął. Równie nieweryfikowalne jest żądanie w kwocie 15,10 zł z tytułu odsetek karnych za czas trwania umowy, skoro powód nie podaje za jaki okres i przede wszystkim od jakich kwot należność ta została wyliczona. Przypomnienia wymaga w tym miejscu, że po dacie złożenia pozwanej oświadczenia o wypowiedzeniu umowy wpłaciła ona na poczet spłaty zadłużenia sumę 250 zł, co do której brak jest informacji, w jaki sposób została zaksięgowana (tj. na poczet jakich należności). Dlatego też brak jest podstaw do przyjęcia, że kwoty wymienione przez wierzyciela w rzeczonym oświadczeniu odpowiadają rzeczywistemu zadłużeniu pozwanej na datę po dokonaniu w/w wpłaty. Częściowo zasadne okazało się natomiast żądanie dotyczące odsetek karnych naliczonych po rozwiązaniu umowy. Z powyższego tytułu powód domagał się kwoty 674,90 zł wyliczonej za okres od dnia 10 maja 2020 roku do dnia sporządzenia pozwu (15 kwietnia 2021 roku). Odsetki te zostały przy tym naliczone od całości zadłużenia, co wobec poczynionych przez Sąd powyższych ustaleń wymagało korekty wyliczenia. Przyjmując, że zadłużenie kapitałowe pozwanej wyniosło 2.471 zł (3.700 zł minus 1.229 zł) i to ta kwota winna stanowić podstawę obliczenia odsetek, zaległość z ich tytułu za podany w pozwie okres wynosi 257,96 zł.

Reasumując Sąd doszedł do przekonania, że powód był uprawniony żądać zwrotu niespłaconego kapitału pożyczki – 2.471 zł oraz odsetek karnych – 257,96 zł, a zatem łącznie kwoty 2.728,96 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.728,96 zł z umownymi odsetkami w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 2.471 zł od dnia 28 kwietnia 2022 roku do dnia zapłaty oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 257,96 zł od dnia 28 kwietnia 2022 roku do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałej części.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi

należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności.

O kosztach procesu rozstrzygnięto w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. zasądzając od powoda na rzecz pozwanej kwotę 251,68 zł tytułem zwrotu kosztów procesu stanowiącą różnicę pomiędzy kosztami faktycznie poniesionymi a kosztami, które strona powodowa powinna ponieść, stosownie do wyniku przedmiotowej sprawy (powód wygrał spór w 37%).